

Bergen kommune, Bymiljøetaten

► Innledende stedsanalyse

Sykkeltiltak Damsgård - Småpudden

Oppdragsnr.: 52207881 Dokumentnr.: Versjon: 01 Dato: 2022-12-16

Innledende stedsanalyse

Sykkeltiltak Damsgård - Småpudden

Oppdragsnr.: 52207881 Dokumentnr.: Versjon: 01

Oppdragsgiver: Bergen kommune, Bymiljøetaten
Oppdragsgivers kontaktperson: Hanne Grov Lekven
Rådgiver: Norconsult AS, Valkendorfs gate 6, NO-5012 Bergen
Oppdragsleder: Jon Eric Westerlund
Fagansvarlig: Emilie Helland-Moe
Andre nøkkelpersoner: Sissel Anita Hovland, Ingunn Maria Thorbergsdottir, Siri Sandtorv Heimark, Kristoffer Røksund Hansen

01	2022-12-16		EmiHel	SAHov	JonWes
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Innledning

Denne stedsanalysen er utarbeidet som en innledende del av arbeidet med detaljreguleringsplan for sykkeltiltak Damsgård - Småpudden. Analysen er utformet etter Bergen kommunes veileder for innledende stedsanalyser, datert november 2018.

Tidligere analyser og kartlegginger fra området ligger til grunn for, og er innarbeidet i stedsanalysen. Dette gjelder:

- Sykkelstrategi for Bergen 2020-2030
- Vedlegg til KPA: Utfyllende informasjon til hensynssoner for bevaring kulturmiljø (H570), Byantikvaren
- Kulturminnegrunnlag for Kommunedelplan Puddefjorden
- Kulturminnegrunnlag Strategisk plan for Laksevåg
- Handlingsplan for gange 2022-2025
- Innledende stedsanalyse for Indre Laksevåg
- Strategisk planprogram for Laksevåg

Selve tiltaket planarbeidet skal legge til rette for er ikke omtalt eller vurdert i stedsanalysen. Alternative sykkelløsninger har blitt vurdert for de ulike strekningene i et forprosjekt fra 2021, og konkretiseres gjennom det videre planarbeidet. Stedsanalysen er retningsgivende når det gjelder overordnede tema, også utenfor planområdet, som kan gi føringer for valg og løsninger i arbeidet med planen.

► **Innhold**

1	Oversikt	5
2	Landskap og historie	10
3	Kommunikasjon og målpunkt	15
4	Bebyggelse	19
5	Bo- og miljøutfordringer	22
6	Anbefaling	24

1 Oversikt

1.1 Analysens avgrensning

Analyseområdet er lokalisert på vestsiden av Byfjorden, ved Puddefjorden, i bydelene Laksevåg og Årstad. Avgrensningen er definert med bakgrunn i sentrale målpunkt, samt eksisterende og fremtidig bystruktur og kommunikasjonslinjer i området. Områdene som ligger lengst unna planområdet er behandlet noe lettere enn områdene tettere på.

Anbefalingsområde inkluderer selve planområdet, og de viktigste gang- og sykkelforbindelsene i direkte tilknytning til dette.

1.2 Planstatus

Gjeldende planer i området

Kommuneplanens arealdel (KPA 2018)

Analyseområdet inneholder alle de tre fortettingssonene:

- Sentrumskjerne S15 Fløttmannsplassen (lokalsenter)
- Byfortettingssone: Omfatter deler av Solheim nord og Laksevåg. Sonen strekker seg langs Damsgårdssundet. I Løvestakksiden følger grensen Strandlien/ Gyldenprisveien/ Frydenbølien/Nylundsveien.
- Ytre fortettingssone: Omfatter boligområdene lengst opp i fjellsiden mot Løvestakken, samt øvre deler av Damsgård.

Innenfor analyseområdet er det avsatt flere områder til grønnstruktur, samt småbåtanlegg langs Damsgårdssundet. Hovedandelen av anbefalingsområdet befinner seg i ytre fortettingssone.

Analyseområdet er omfattet av flere hensynssoner:

- H210_3/220_3 Veistøy gul og rød sone
- H310_1 Aktsomhetsområde for steinsprang, jord- og flomskred og snøskred
- H390_2 og H390_1 Luftkvalitet – gul og rød sone
- H410_1 Konesjonsområde fjernvarme Flesland-Sentrum
- H530_3 Byfjellgrense – vest
- H570_1 Historisk senter Laksevåg
- H570_3 Hensynssone kulturmiljø (Solheim)
- H820_3 Gjennomføringssone – omforming Laksevåg

Disse vises i kart og omtales nærmere under punkt 2 Landskap og historie, 4 Bebyggelse og 5 Bo- og bymiljøutfordringer.

Kommunedelplan Puddefjorden og Damsgårdssundet (2010)

Deler av analyseområdet og planområde omfattes av KDP Puddefjorden og Damsgårdssundet (Arealplan-ID: 17330000), med ikrafttredelse i 2010.

Planen ble utarbeidet med mål om å gi rammer for transformasjon i områdene rundt Puddefjorden, og legge til rette for at utviklingen også skal komme boligområdene på Løvestakksiden til gode.

Prosjektet «Ny energi rundt Damsgårdsundet» ble satt i gang for å se utbygging i transformasjonsområdene i sammenheng med et sosialt og fysisk opprustningsprogram for områdene langs Løvstakksiden.

Strategisk planprogram for Laksevåg (2019)

Deler av analyseområdet og planområdet omfattes av Strategisk planprogram for Laksevåg (Arealplan-ID: 65110000), med ikrafttredelse i 2019.

Hensikten med det strategiske planprogrammet (SPP) er å få på plass et overordnet grep for å kunne ta stilling til private planforslag som har foretting og byutvikling som mål. SPP beskriver visjon og målsetting, planprogram for nødvendige kommunale planoppgaver, samt en strategi for byutvikling og gjennomføring.

I det strategiske planprogrammet inngår analyseområdet i område A Indre Laksevåg og delområde A1 – eksisterende boligområder vest for Kringsjåveien og A2 - blandede funksjoner øst for Puddefjordsbroen til og med Fergehallen.

Gjeldende reguleringsplaner

Eldre reguleringsplan

- Store Damsgård (Arealplan-ID: 40010000)
- Gyldenpris og Stranden (Arealplan-ID: 410000)
- Vestre Årstad og Uren – Kronviken – Solheimsviken (Arealplan-ID: 120000)
- Løvstakkens nordskråning, mellom Blekenberg og Gyldenpris (Arealplan-ID: 130000)
- Strandveien, Industristrøk (Arealplan-ID: 40020000)
- Del av gnr 159 bnr 9, Stranden, Gyldenpris (Arealplan-ID: 10250000)
- Løvstakkens nordskråning fra Blekenberg til Gyldenpris (Arealplan-ID: 10980000)
- Gnr 157 bnr 1 og 61 Frydenbø (Arealplan-ID: 40090000)
- Regulerings- og bebyggelsesplan mellom Strandveien og Nylundsveien (Arealplan-ID: 40110000)
- Damsgård hovedgård, endret vegregulering (Arealplan-ID: 40120000)
- Gyldenpris - Stranden, tomter for offentlig formål (Arealplan-ID: 11190000)
- Løvstakkens nordskråning, endret reguleringsplan (Arealplan-ID: 10980100)
- Puddefjordsbroen vei til Fyllingsdalen (Arealplan-ID: 11240000)
- Vei over Puddefjordens venstre brohode til Fyllingsdalen (Arealplan-ID: 40230000)
- Fyllingsdaltunnelen, sjaktåpning (Arealplan-ID: 40290000)
- Gyldenpris, veikryss (Arealplan-ID: 1148000)
- Øvre del av Fyllingsveien (Arealplan-ID: 40430000)
- Herman grans vei, svingen Stadionveien (Arealplan-ID: 40510000)
- Karensfryd – Frydenbø - Gyldenpris (Arealplan-ID: 3380000)
- Damsgårdsveien nord, reguleringsplan for saneringsområde 3 (Arealplan-ID: 4040000)
- Damsgårdsveien nord, felt E1, O1, I1 og P1 (Arealplan-ID: 4045100)
- Øvre Gyldenspris vei 1X (Arealplan-ID: 5080000)
- Gabriel Tischendorfs vei, stenging (Arealplan-ID: 3380100)
- Rv 555 Kringsjåveien – Carl Konows gate, bussprioritering (Arealplan-ID: 6140000)
- Vestre innfartsåre, indre del (Arealplan-ID: 7490000)
- Gnr 158 bnr 802 og gnr 157 bnr 24, Frydenbø (Arealplan-ID: 8750000)
- Gnr 154 bnr 7, Damsgårdsgaten 174, Jansonmarken, Kirkebukten, Kringsjåveien (Arealplan-ID: 9810000)
- Gnr 158 bnr 606 og 806, Viken, Gyldenprisveien (Arealplan-ID: 11190100)

- Gnr 158 bnr 87 mfl., Strandlien, Damsgårdsveien 82-90, Michael Krohns gate 71-99 (Arealplan-ID: 4040100)
- Gnr 158 bnr 62-68, 74 mfl., Damsgårdssundet syd (Arealplan-ID: 15850000)
- Gnr 157 bnr 20, Damsgårdsgaten 119, Skjøndal Slip og Mek. verksted AS (Arealplan-ID: 410100)
- Gnr 158 Bnr 77-86, 88, 89, 91 og 92, Damsgårdsveien 85-97 (Arealplan-ID: 17150000)
- Gnr 158 bnr 93 mfl., Damsgårdsveien 99, Brohodet (Arealplan-ID: 410200)
- Gnr 158, bnr 772, Solheimslie 56X (Arealplan-ID: 10980300)
- Gnr 158 bnr 74 mfl., Damsgårdssundet sør (Arealplan-ID: 60920000)

Detaljregulering

- Gnr 158 bnr 87 mfl., Strandlien felt 2 og 3 (Arealplan-ID: 60860000)
- Gnr 154 bnr 150 mfl., Herman Grans vei, Damsgård skole (Arealplan-ID: 63380000)
- Gnr 154 mfl., Sykkelfelt Carl Konows gate, Gyldenpris - Damsgård (Arealplan-ID: 63270000)
- Gnr 158 bnr 797 mfl., Gyldenpris-Høydegården (Arealplan-ID: 64130000)

Igangsatte planer

Områdereguleringsplan for Indre Laksevåg (Plan-ID: 70120000)

Formålet med planarbeidet er å sikre en helhetlig utvikling av området med fokus på byutvikling, lokal identitet og kulturarv. Aktuelle tema for å skape et mer attraktivt og aktivt område er blågrønn struktur, byrom, tilgjengelig sjøfront, mobilitet, balanse i arealformål og gang-/sykkelbro over Puddefjorden.

Status: Kunngjøring av planprogram ble gjort 29.01.2022. Planarbeidet er inn i en fase hvor det skal utarbeides forslag til arealbruk, samt ha ytterligere medvirkning med grunneiere og andre parter.

Kommunedelplan for kollektivsystemet fra Bergen sentrum til Bergen vest (Plan-ID: 64090000)

Formålet med planarbeidet er å avklare valg for kollektivsystemet mot Bergen vest. Dette innebærer å utrede drift av et samlet kollektiv- og banesystem på et overordnet nivå, samt vurdere behovet for kapasitet, frekvens, vending av vogner og arealbehov i sentrum.

Status: Kommunedelplan for kollektivsystemet fra Bergen sentrum til Bergen vest er under arbeid. Planprogram er vedtatt og silingsrapport har vært til høring og offentlig ettersyn i 2019. Det er aktuelt med fremtidig bybanebro over Puddefjorden nord for planområdet.

Pågående prosjekt

Øst for Puddefjordsbroen er reguleringsplaner for tett bebyggelse vedtatt, og under utbygging. Pågående prosjekter er blant annet boligprosjektene Fabrikken 59 og Kuben.

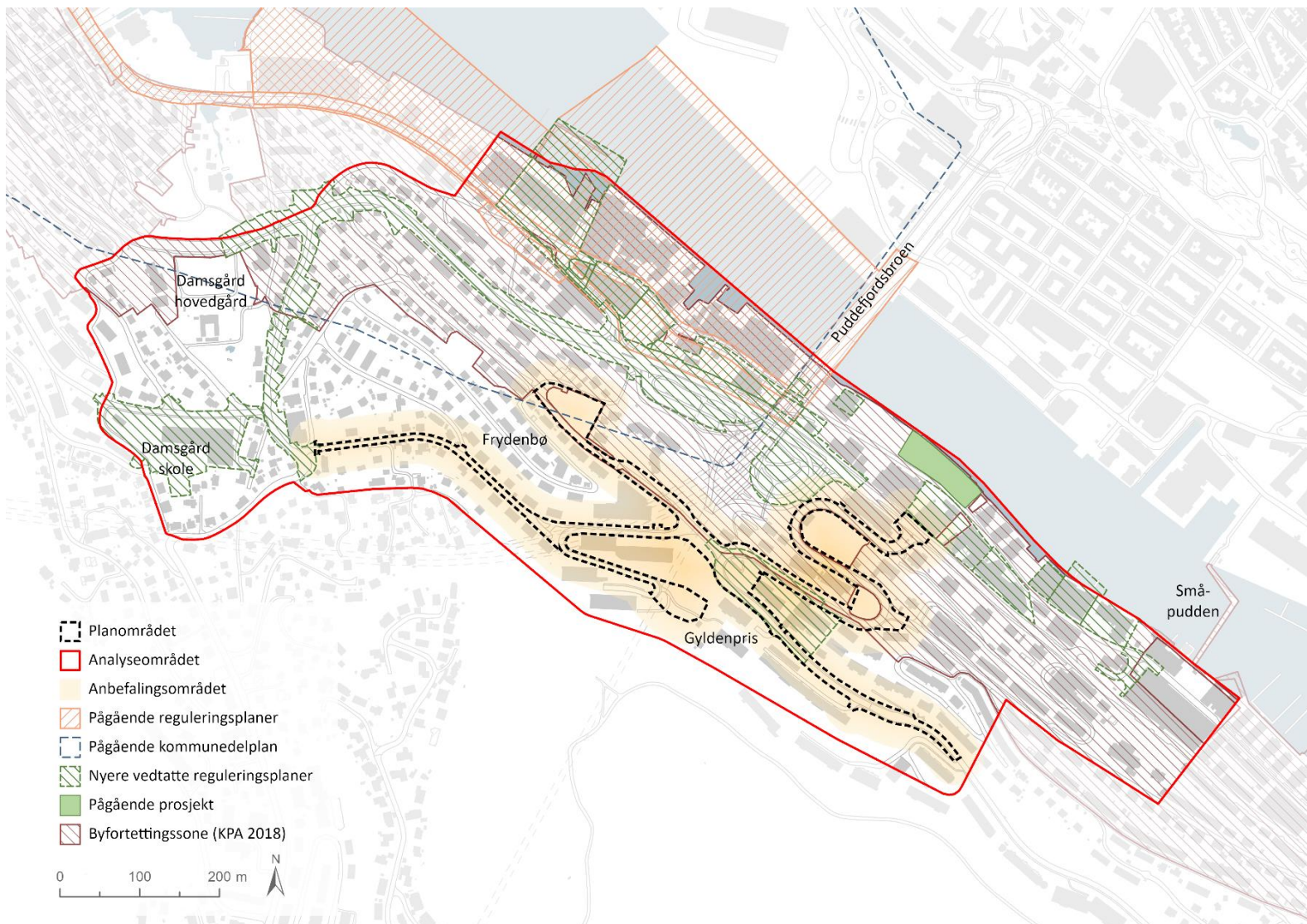
Figur 1-1: Til venstre: Fabrikken 59. Til høyre: Kuben (Bildene er hentet fra bob.no).

Oppsummering

Områdene oppover i fjellsiden har endret seg lite de siste 50 årene. Områdets karakter, eiendomsstruktur og friområdene ved Løvtien/Løvtakken bidrar til dette. Videreutvikling i dette området vil sannsynligvis bestå av enkeltstående fortettings- og ombyggingsprosjekter.

Områdene vest for Puddefjordsbroen står ovenfor en transformasjonsprosess og det foreligger en rekke pågående og nylig vedtatte reguleringsplaner og områdeplaner. Sammen vil disse bidra til å definere framtidens karakter og byliv ved Puddefjorden, de omkringliggende sentrumsområdene ved vannet og Laksevåg. Utviklingen kan bidra til å tilgjengeliggjøre sjøfronten ytterligere, og forholdene ligger til rette for å utvikle en attraktiv bydel med gangavstand til nødvendige målpunkt.

Damsgårdssundet er et byutviklingsområde som de senere årene har gjennomgått store endringer. Området er nesten ferdig utbygd.

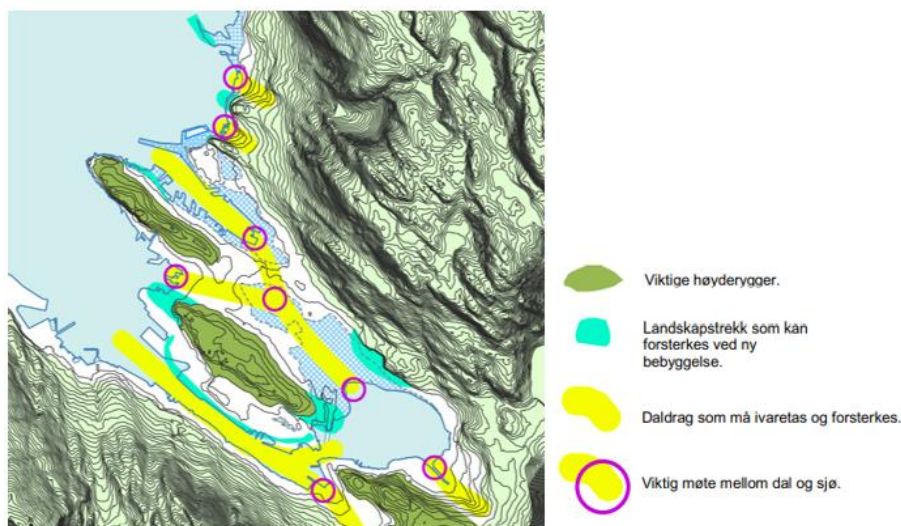
Figur 1-2: Oversiktskart.

2 Landskap og historie

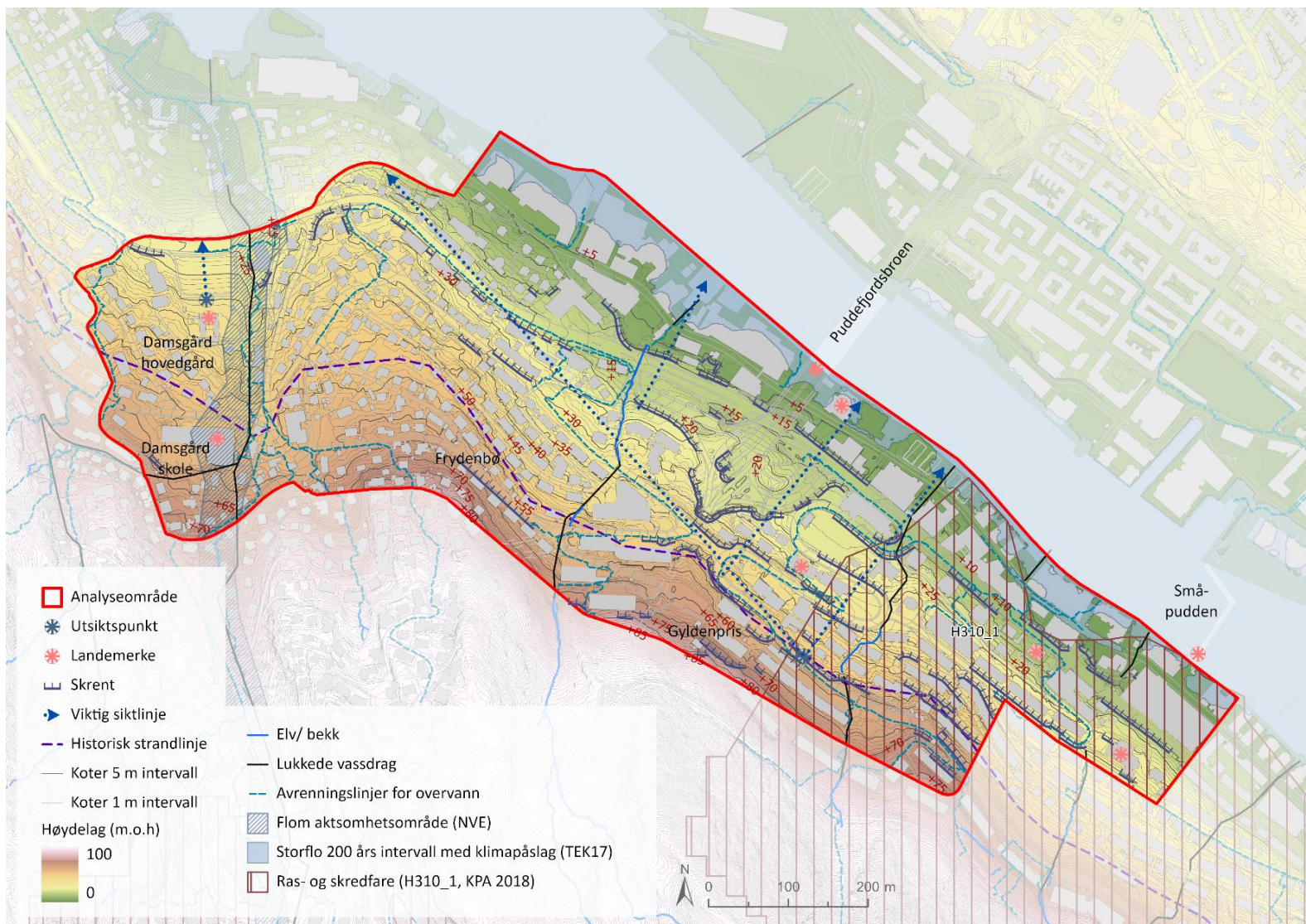
2.1 Landskap

Det store landskapsrommet er et dalføre som er nordvest-sørøst orientert, og avgrenses av Løvestakken og Damsgårdsfjellet i sør og vest, Byfjorden i nord og byfjellene i nordøst. Fjellsiden mot Løvestakken, skrånende ned mot Puddefjorden og Damsgårdssundet oppfattes som en av veggene i dette landskapsrommet. Tett bebyggelse preger hele området. Den strekker seg fra fjorden og opp mot fjellsidene, og avgrenses av friområdene mot Løvestakken. Innenfor den store hovedformen gir høyderygger og daldrag lokale variasjoner. Nygårdshøyden ligger på andre siden av Puddefjorden, og trekkes frem som et viktig høydedrag og orienteringsmarkør. I området er Damsgård hovedgård, Damsgårds skole, Puddefjordsbroen, «Treet», Urdihuset, vinfabrikken, St. Markus kirke og Småpudden markert som landemerker.

Terrenget i analyseområdet er skrånende og nordøstvendt. Dette gir begrenset med sol, men gode utsiktsforhold, spesielt mot byen og byfjellene i øst/nordøst. Stedvis er det vid sikt som strekker seg fra Byfjorden og Askøy i nord/nordøst og sørover inn Bergensdalen.

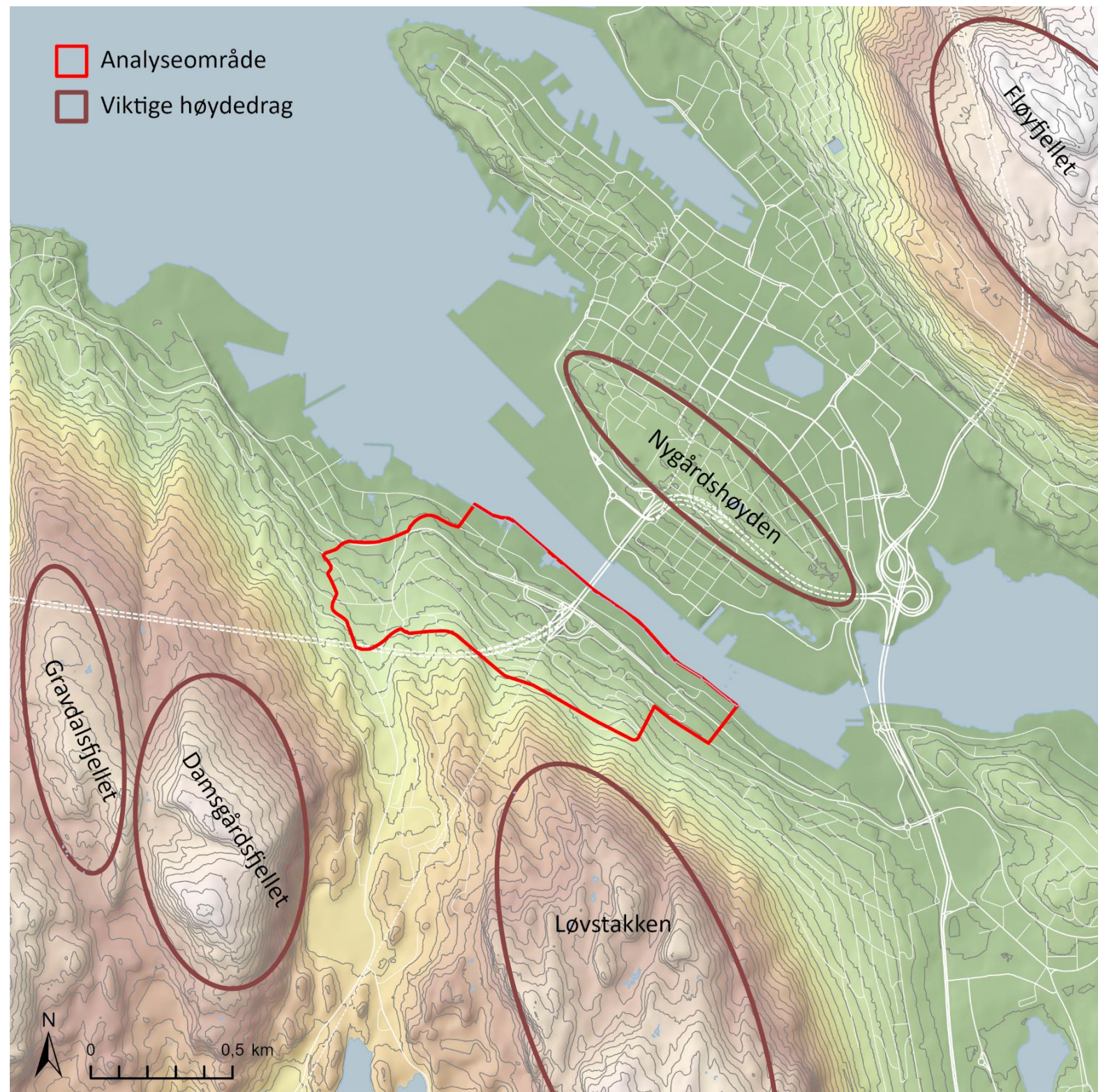

Figur 2-1: Landskapsform over Bergen sentrum (Kart er hentet fra kommunedelplan Sentrum 2000-2011).

Figur 2-2: Oversiktskart over landskap og historie.

- Analyseområde
- Viktige høydedrag

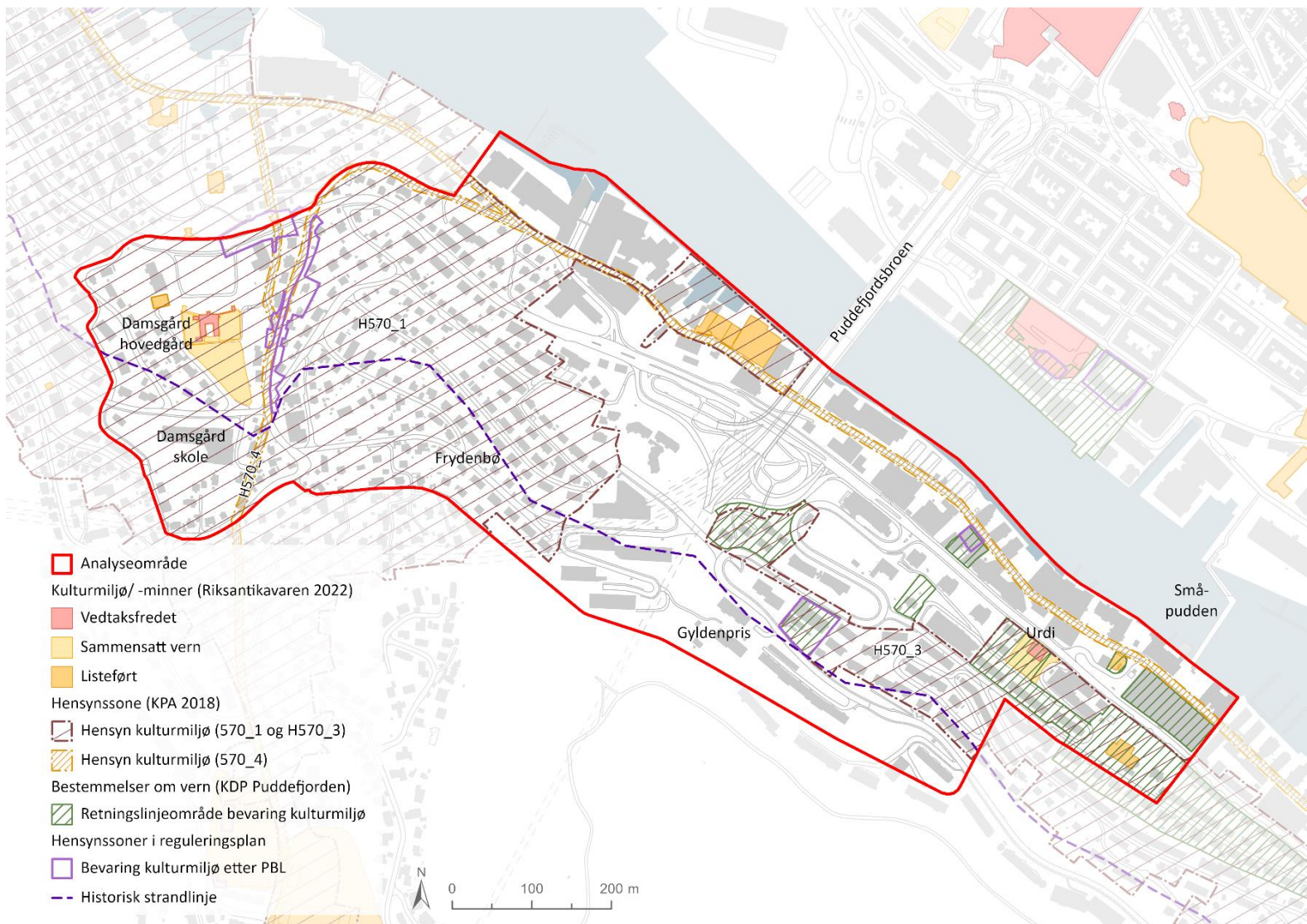
Figur 2-3: Oversiktskart over det store landskapsrommet.

2.2 Historie

Utsikt til Puddefjorden, byen og byfjellene i nord er en viktig kvalitet for området. Strandlinjen er også en viktig identitetsbærende kvalitet i området. Her har det foregått utbygginger og utfyllinger i sjø opp gjennom tidene. Viktige orienteringspunkt er blant annet Puddefjordsbroen, lystgårdene Damsgård hovedgård og Urdi, samt industrianlegg i Damsgårdsundet.

Før 1800-tallet var Laksevågsiden preget av spredt gårds- og lysthusbebyggelse og bygningsmiljøer med strandsittere i vikene. Lite av dette er bevart. Gammel innmark er gradvis bygget ned, fra sjølinjen og opp i fjellsiden. Størstedelen av utbyggingen har funnet sted i løpet av 1900-tallet og har gitt bydelen det særpreget vi kjenner i dag, med en høy andel villabebyggelse og frittstående bebyggelse samt lamellbebyggelse og punkthus. På Gyldenpris ble det bygget boligbrakker for de husløse etter bybrannen i 1916 (Blodbyen). Ytterligere ny bebyggelse kommer til utover 1950-tallet og den karakteristiske blokkbebyggelsen langs Gyldenprisveien er fra den siste fasen i utbyggingen, på 1960- og 70 tallet.

Områdene er i kommuneplanens arealdel avsatt til hensynssone for kulturmiljø H570_1 Historisk senter Laksevåg og H570_3 Solheim. For mer om bebyggelsens struktur og kulturminneverdi vises det til pkt. 4 Bebyggelse.

Figur 2-4: Oversiktskart historie.

3 Kommunikasjon og målpunkt

3.1 Målpunkt

Analyseområdet er hovedsakelig et boligområde, med hverdagsmålpunkt som barnehage, skole (1-7), lekeplasser, idrettsbane og dagligvarebutikker innenfor gangavstand. Langs Damsgårdssundet/Solheimsviken fins en rekke arbeidsplasser, offentlige- og private tjenestetilbud, samt serveringssteder. Sentrum er og et nærliggende område med mange målpunkt.

Løvestakken og Løvestien er turmål/målpunkt for flere enn bare innbyggerne i bydelene. Innenfor analyseområdet går tilkomst til Løvestien via vegene Frydenbølien og Solheimslie. Håsteinarparken er en nylig opparbeidet bydelspark. Andre nære rekreasjonsområder er Nygårdsparken og strandområdet på Møhlenpris.

Småpudden gang- og sykkelbro er et viktig målpunkt for ferdende, og kobler Laksevåg og Solheim til sentrum.

3.2 Kommunikasjon

Gangforbindelser

Området er tettbygd, med gater som er orientert rundt den tidligste bebyggelsen og med linjeføring som ellers er tilpasset det bratte terrenget. Dette gjør at områdets gater og vegger er av ulik karakter. Flesteparten av gatene har etablert tosidig fortau eller fortau på en side.

Gangsystemet sør for Michael Krohns gate følger i all hovedsak bilvegene som slynger seg langs fjellsiden. Det finnes også flere gangveier og forbindelser. Samtlige av disse inngår som en del av investeringstiltakene i Handlingsplan for gange 2022-2025, hvor det er ønskelig å både oppgradere eksisterende gangvei og etablere nye forbindelser.

Michael Krohns gate og Gyldenpriskrysset har store trafikkmengder og utgjør en barrierevirkning for nordlige del av analyseområdet.

Sykkel

Sykkelnett definert i Bergen kommunes *sykkelstrategi 2020-2030* er markert i kartet under. Dette nettverket skal i henhold til strategidokumentet ligge til grunn for all offentlig saksbehandling. En rekke av vegene i analyseområdet inngår i offentlig utbyggingsfase 1, noe som tilsier at strekningen skal sikres tilrettelagt av det offentlige innen 2030.

Langs Carl Konows gate og Kringsjåveien og deler av Michael Krohns gate er det etablert tosidig sykkelfelt. Strekningen kobler seg blant annet på Laksevågruten og Fyllingsdalruten som ligger utenfor analyseområde. Gang- og sykkelbroen Småpudden kobler Laksevåg og Solheim sammen med sentrum og nordligere områder.

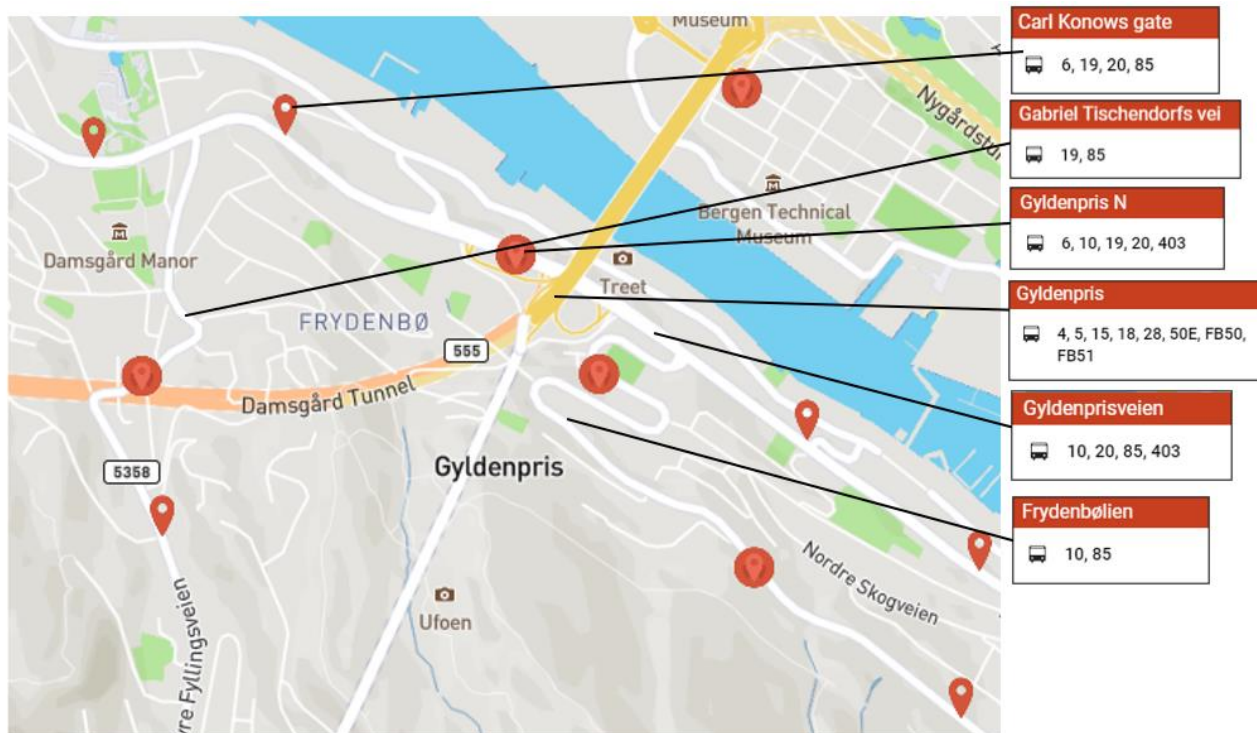
Ved Damsgårdsveien er det flere stasjoner for Bergen bysykkel.

Kollektivtilbud

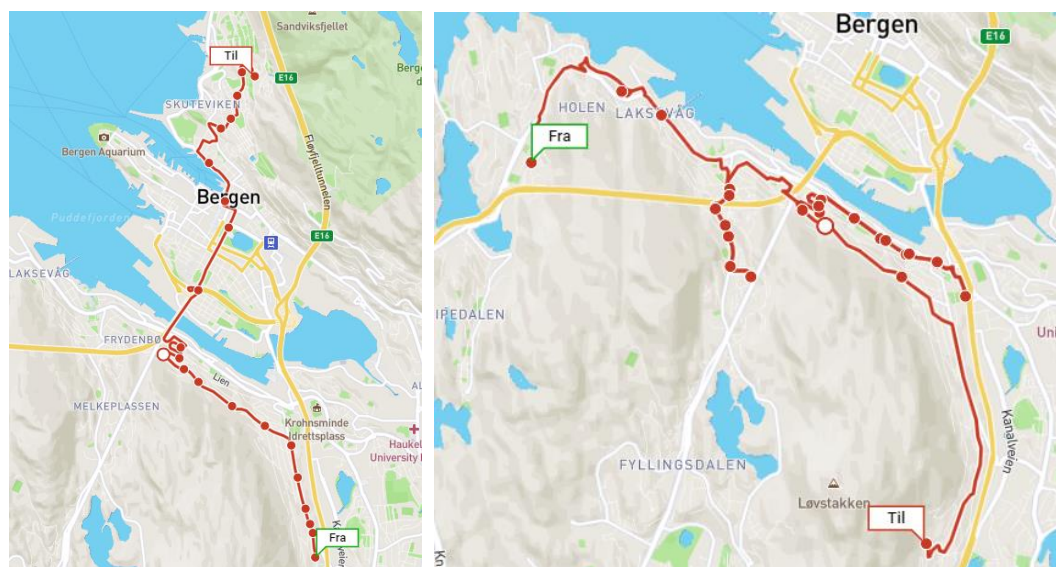
Buss

Analyseområdet har god kollektivdekning, og bussruter til mange deler av Bergen stopper i nærheten (Gyldenpriskrysset). I Løvestakkens fjellside betjenes holdeplassene av linje 10 og servicelinje 85. Linje 10 (Mulen - Mindevegen/Wergeland) har en frekvens på om lag 4-8 ganger i timen på dagtid hverdager.

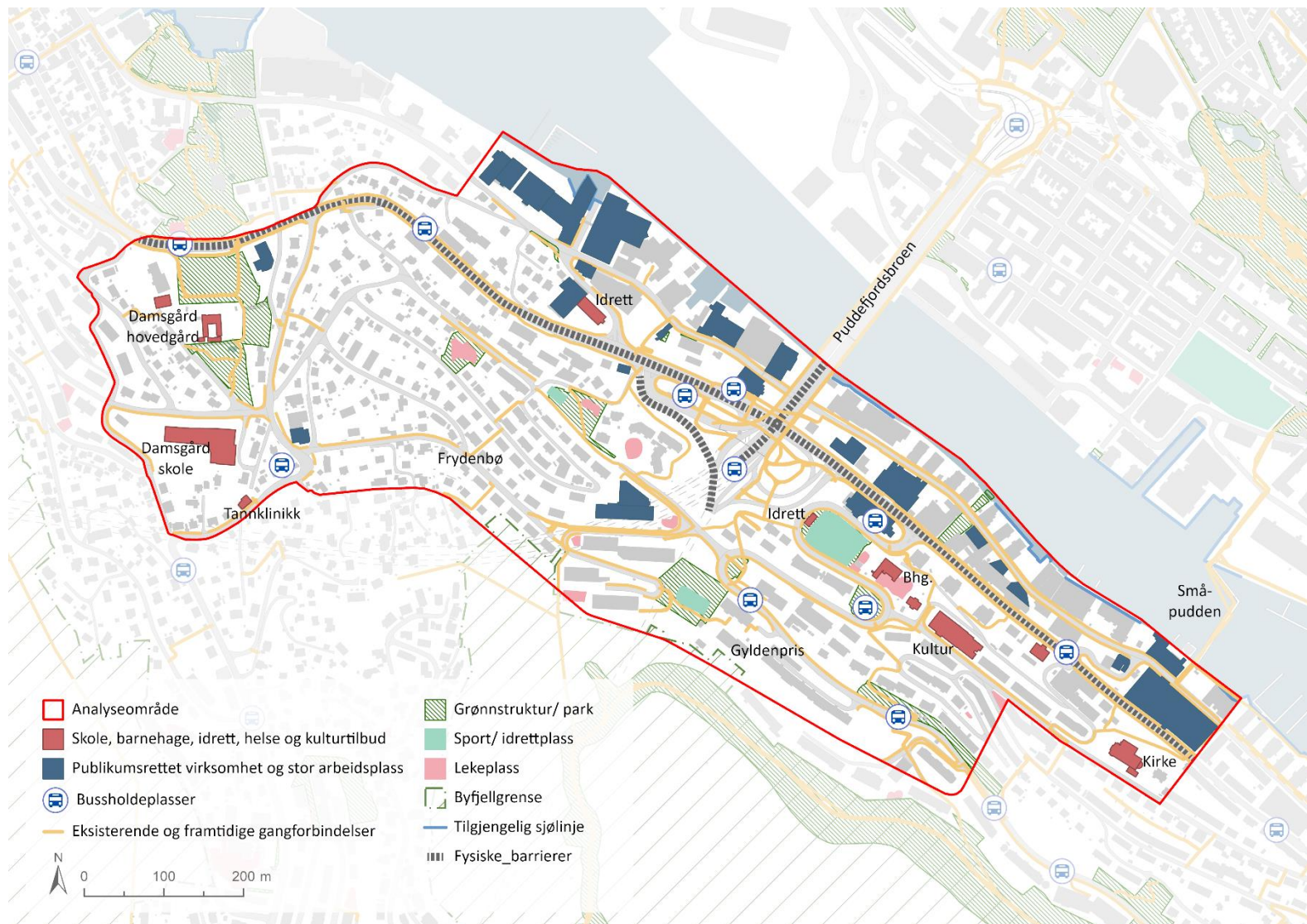
Servicelinje 85 (Laksevåg) er et særskilt tilbud tilrettelagt for eldre og andre som har ærend i nærområdet sitt på dagtid, og går på tirsdager-torsdager.

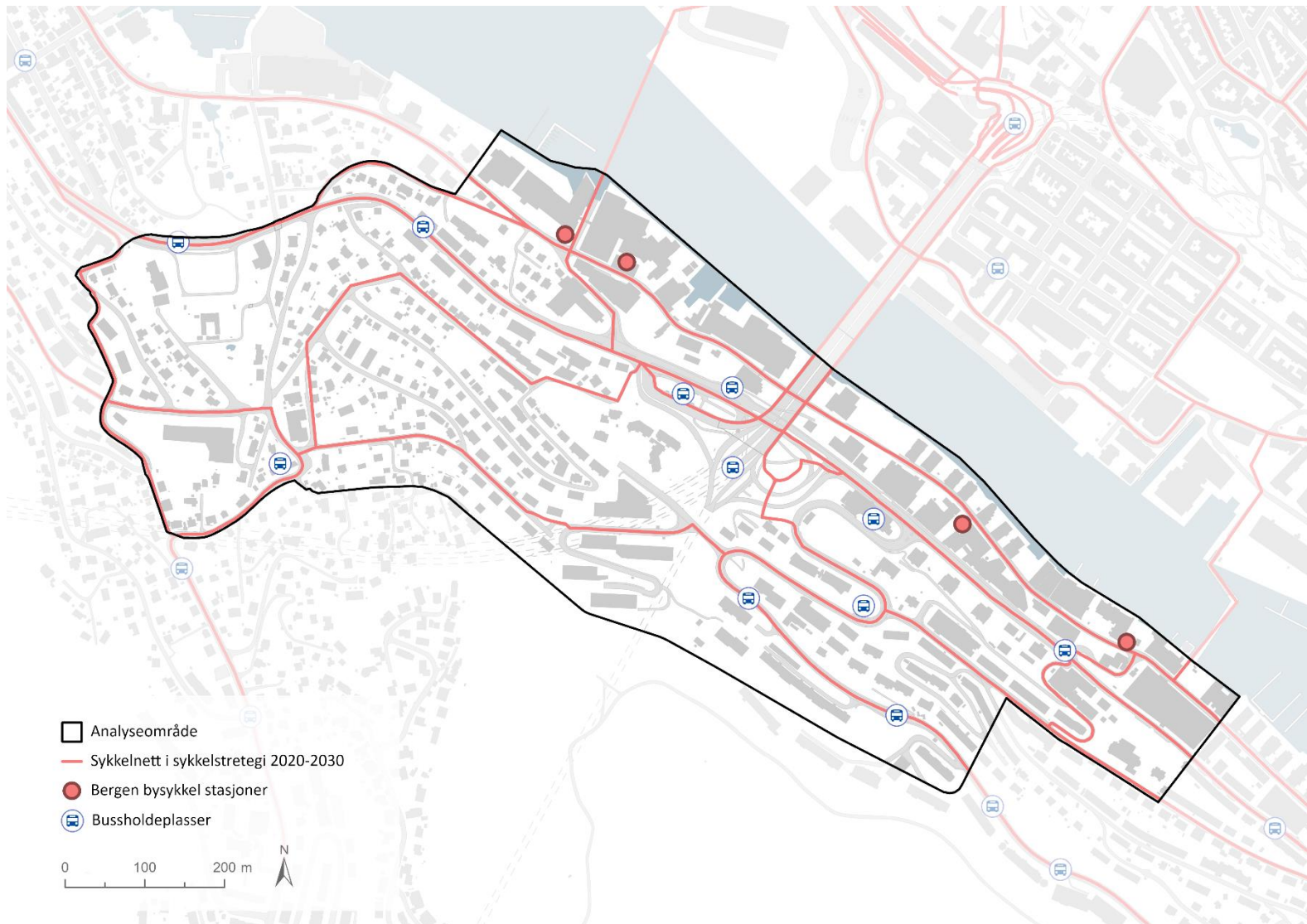
Figur 3-1: Busslinjer som betjener holdeplassene i området (Kilde skyss.no).

Figur 3-2: Oversikt over linje 10 (til venstre), og linje 85 (til høyre) (kilde: skyss.no).

Figur 3-3: Oversiktskart over kommunikasjon og målpunkt.

Figur 3-4: Oversiktskart over kommunikasjon.

4 Bebyggelse

4.1 Bebyggelsesstruktur og typologi

Damsgård, Frydenbø, Gyldenpris og Solheimslie nord inngår i analyseområdet og er områder preget av blandet boligbebyggelse og småindustri som strekker seg fra Damsgårdsveien til fjellsiden, og som viser hvordan området har utviklet seg med ulike bebyggelsesstrukturer over tid. Damsgårdsveien følger den opprinnelige hovedferdselsåren fra byen, rundt Store Lungegårdsvann og videre ut langs fjorden gjennom Damsgård, Gravdal og videre til Alvøen. Vegen er avsatt til hensynssone bevaring av kulturmiljø, historisk veifar, i KPA2018. Dette gjelder også for Fyllingsvegen, Svingen og Alléen. Hensynssonen ligger som en 10 meter buffer rundt det historiske veifaret.

Damsgård og Frydenbø: Bebyggelsesstrukturen og industri er anlagt i en tett struktur, både som «selvgrodd» trehusbebyggelse i det eldste senterområdet, senere langs veiene oppover i fjellsiden.

Solheimslie nord: Bebyggelsesstrukturen i området er preget av å ligge i fallende terreng, langs smale veger som strekker seg langs Løvstakksiden. Bebyggelsen er lineært organisert, langs koter og veger, og det er et samspill mellom terreng, hus og hager med bebyggelsesstruktur delvis preget av hagebyidealer og tidlig funksjonalisme, i noen områder.

Damsgårdssundet: Bebyggelsesstrukturen i området er preget av tett kvartalsstruktur og høy utnyttelse.

4.2 Kulturminner og kulturmiljø

Innenfor analyseområdet er det angitt tre områder med hensynssone for Kulturmiljø i KPA 2018: Solheim, Historiske senter Laksevåg og Historiske veifar. Sonene har følgende retningslinje: «Kulturmiljø og historisk bebyggelse skal sikres og ivaretas. De karakteristiske trekkene ved bebyggelse, bebyggelsesstruktur og kulturlandskap definerer områder og gir det særpreg. Det skal derfor tas spesielle hensyn til dette ved søknad om tiltak og endret arealbruk».

Hensynssone kulturmiljø H570 3 Solheim

Hensynssonen strekker seg over et større område og er bygget ut over tid, og hvert delområde har en arkitektur som er typisk for sin tid. Gjennom kulturminnegrunnlaget for KPA 2018 er det særskilt vektlagt at nye tiltak skal opprettholde områdets gate- og byromsstruktur, dets bebyggelsesstruktur og grønnstruktur.

Solheim med Solheimsviken utvikler seg i løpet av siste halvdel av 1800-tallet til et konsentrert industriområde med Bergens Mekaniske Verksteder i Solheimsviken som tyngdepunkt. Industrivirksomheten har etter hvert avtatt og er erstattet med tett nærings- og boligbebyggelse.

Hensynssone kulturmiljø H570 2 Historiske senter Laksevåg

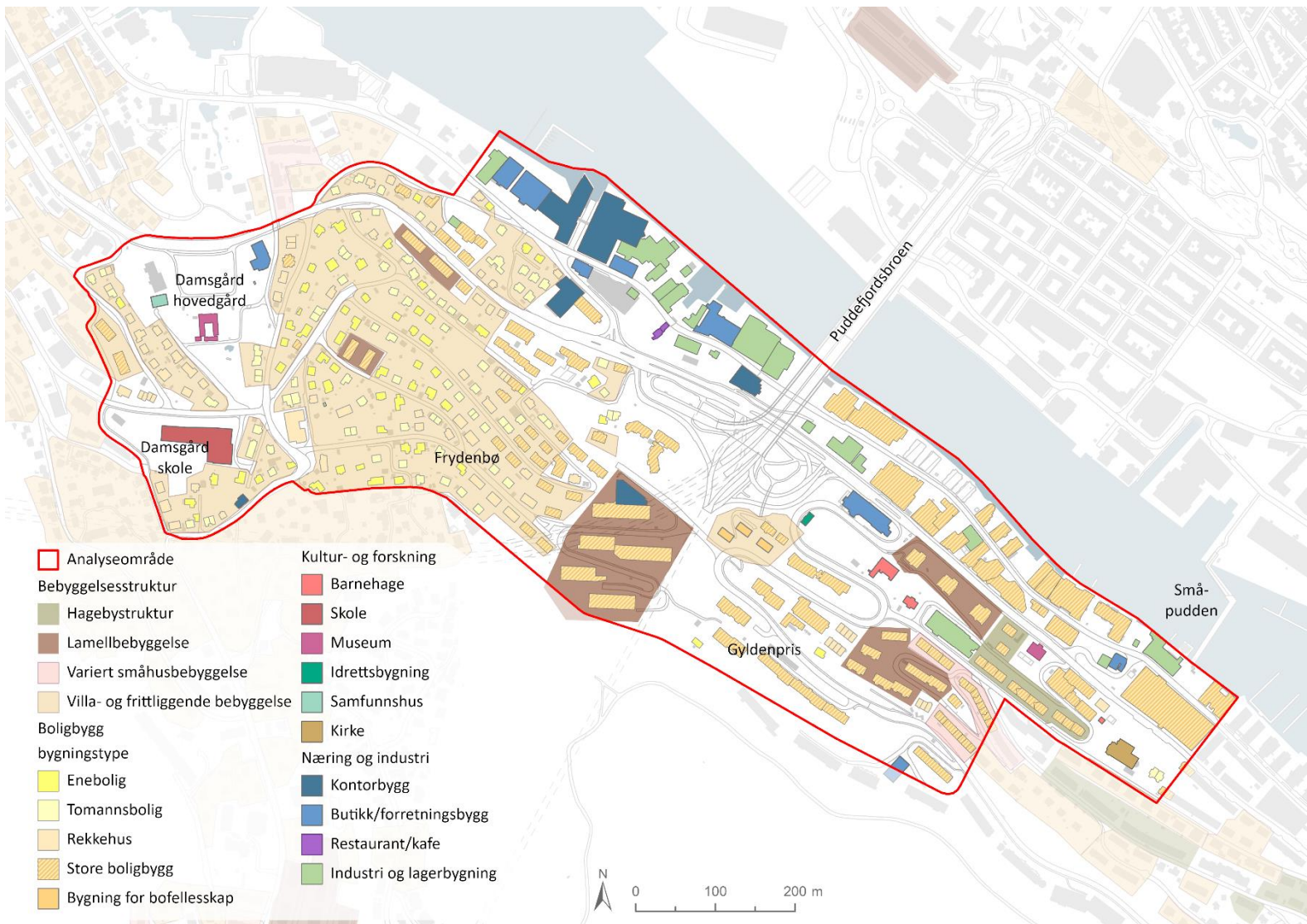
Historisk sett har Laksevåg vært et viktig område for industribedrifter. Gjennom kulturminnegrunnlaget for KPA 2018 er det særskilt vektlagt at den industripregete bebyggelsen på Laksevåg må bevares og at områdets industrielle karakter skal opprettholdes. Videre fremheves det at områdets identitet og særpreg i struktur og arkitektur må opprettholdes og videreføres.

Hensynssone Historiske veifar

Damsgårdsveien, opprinnelig kalt Strandvegen, var først å regne som et veifar. Da lystgårdene ble etablert fikk denne mer karakter av en vei, og da industri- og boligutbyggingen kom for fullt økte behovet for nye og bedre rustede veier. Veistrukturen slik den fremstår i dag er basert på reguleringsplanen fra 1925. Gyldenprisveien ble etablert etter de store bro- og tunnelprosjektene på slutten av 1950-tallet.

Kulturminner- enkeltbygg

- Damsgård Hovedgård: Herregård-lystgård i Laksevåg bydel. Et hovedverk innen norsk rokokkoarkitektur. Godt synlig med grønne marker ned mot Kirkebukten og hovedfasade vendt mot fjorden. Anlegget er vedtaksfredet.
- Urdi (Uren): En av de mange lystgårdene som preget hele dette området langs den sørlige bredden av Puddefjorden. Hovedbygningen er vedtaksfredet (1927), mens terrassehagen i terreng bak huset er ikke fredet, men en viktig del av det fredete anlegget.
- Damsgård Motorfabrikk: Kommunalt listeført
- Damsgårdsveien 70, Bergens Kullkompagni: Kommunalt listeført. Tidstypisk funksjonsbygg bygget som produksjonsbygg.
- St. Markus kirkested: Kommunalt listeført. Innviet i 1939. Arkitekt Sverre Losnedahl og Nicolay Brøndmo. Enskipet langkirke i upusset tegl.
- Høyes Vinfabrikk. Gyldenprisveien 16. Anlegg bygget for Kristian Høyes Vinfabrikk på Stranden eiendom, tidlig 1900-tallet.

5 Bo- og miljøutfordringer

Under dette temaet er det valgt å fokusere på hele analyseområdet for tema knyttet til folkehelse og levekår. For trafikale utfordringer og barrierer er analysen konsentrert om anbefalingsområdet.

5.1 Folkehelse og levekår

Analyseområdet inngår i levekårsområde Solheim nord og Laksevåg. I begge områdene registreres det i Bergen kommunes folkehelse rapport av 2019 en vesentlig opphopning av levekårsutfordringer. Dette gjelder først og fremst Solheim nord. Det opereres ikke med en samlet levekårsindeks for delområdene, slik praksis har vært tidligere år, men det fremgår likevel klart at disse områdene har levekårsulemper.

Noen sentrale funn i folkehelse rapporten 2019:

- Høy andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre (Solheim nord: 35%, Laksevåg: 30,4%).
- Stor andel kommunale utleieboliger (om lag 10% av den samlede boligmassen i Solheim nord, 4,8% Laksevåg), noe som er en viktig forklaring på opphopning av levekårsutfordringer. Antallet har imidlertid gått noe ned de senere år.
- Blant sonene med lavest inntekt.
- Lav utdanningsnivå (Solheim nord: 19,4%, Laksevåg: 21,7%).
- Ca. hvert femte barn mellom 0 og 17 år bor i lavinntektsfamilier (Solheim nord, 22,8%).
- Ca. hvert tiende barn mellom 0 og 17 år bor i lavinntektsfamilier (Laksevåg, 11,6%)
- Høy folkevekst, med stor netto inn- og utflytting. Stor utskiftning i beboermassen (Solheim nord).
- Høy andel familier som oppgir å ikke ha et tilfredsstillende sosialt nettverk eller familiesituasjon ved skolestart (Solheim nord: 29,8%)

I kommuneplanens arealdel sine retningslinjer heter det at:

- De 10 sonene med høyest barneutflytting skal det legges spesiell vekt på gode kvaliteter for barnefamilier.
- Byutviklingen skal bidra til å fremme god folkehelse og til reduksjon av sosiale forskjeller. Tilrettelegging av felles møteplasser og aktivitetsareal er viktig for inkludering og skal prioriteres.

Bergen kommune har iverksatt ulike tiltak for å håndtere levekårssituasjonen i området, inkludert områdesatsing Solheim nord, som dels bygger videre på programmet «Ny energi rundt Damsgårdsundet».

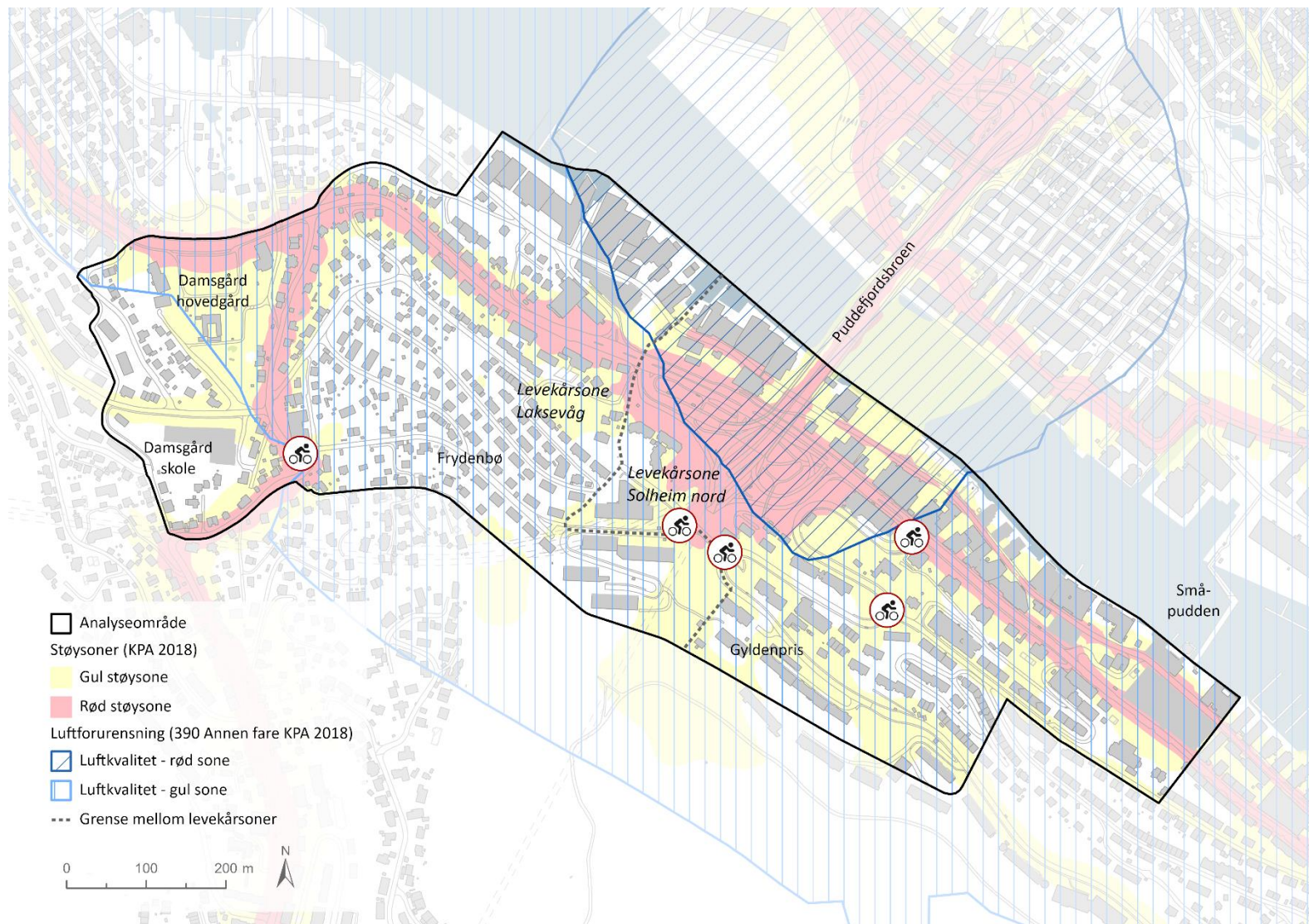
5.2 Faresoner (KPA)

Luftforurensning

Store deler av analyseområdet ligger i faresone H390 – luftforurensning. I disse områdene skal alle tiltak, i henhold til bestemmelsene i KPA, planlegges slik at luftkvaliteten inne og ute blir tilfredsstillende.

Støy

Gul og rød støysone er markert på kartet under.

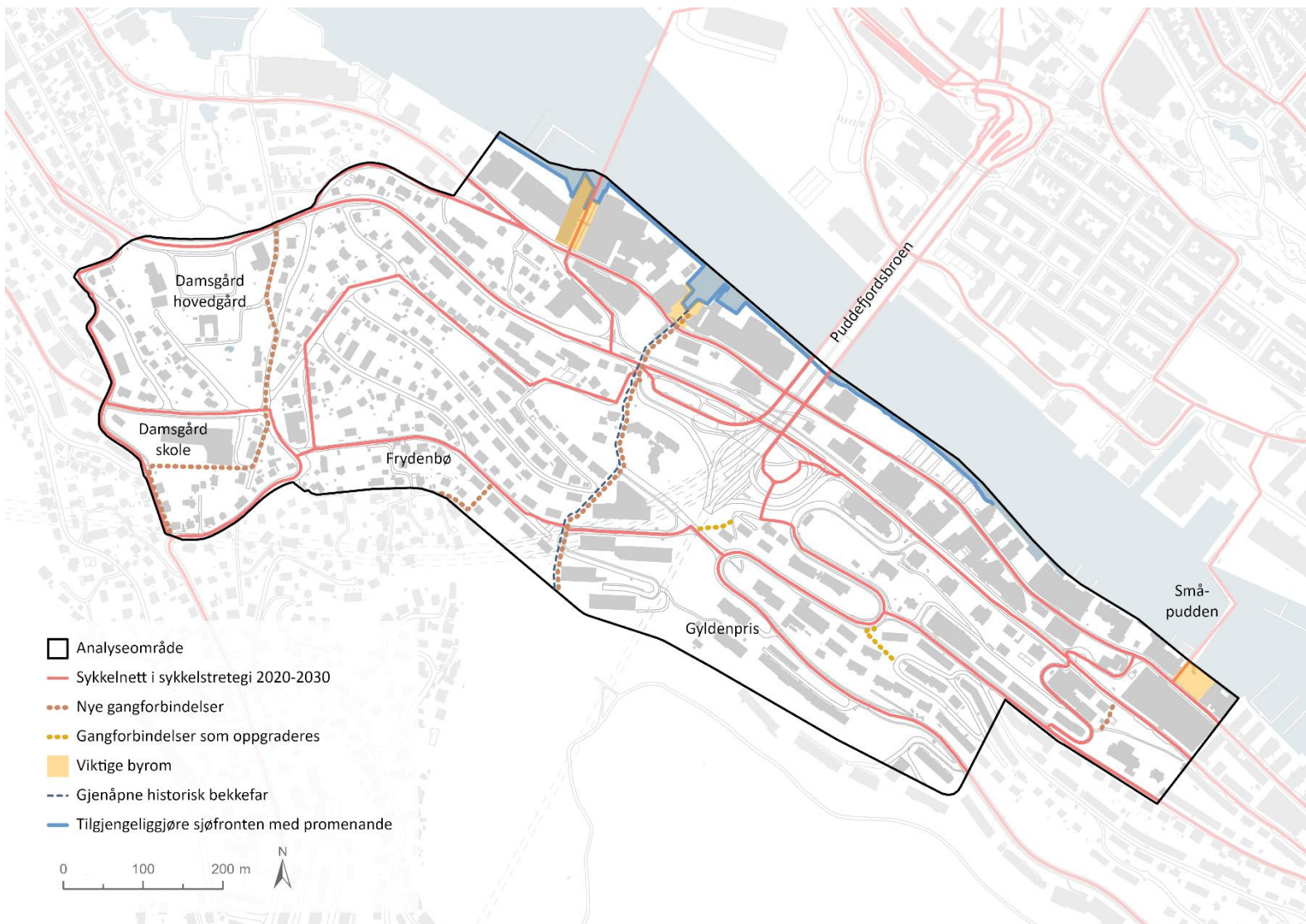
Figur 5-1: Oversiktskart over bo- og miljøutfordringer.

6 Anbefaling

Bakgrunnen for denne stedsanalysen er detaljregulering av sykkeltiltak Damsgård-Småpudden. Dette innebærer blant annet etablering av mer sammenhengende gang- og sykkelløsninger for området.

Stedsanalysen kommer ikke med anbefalinger direkte knyttet til det planlagte tiltaket, men til generelle behov stedsanalysen avdekker for analyseområdet. På bakgrunn av registreringer og analysen av temaene over, er det 4 forhold som vurderes som spesielt viktige for å forbedre byromsnettverket:

1. Tverrforbindelser. Det er behov for nye eller oppgraderte tverrforbindelser mellom analyseområdet og områdene sør for Michael Krohns gate/Carl Konows gate. Dette er utfordrende på grunn av trafikkmengden, noe som også stedsanalysen for Indre Laksevåg belyser. Strategisk planprogram for Laksevåg angir viktige tverrforbindelser. Innenfor analyseområdet er dette mellom Løvestien og fjorden, og mellom Melkeplassen via Damsgård skole og fjorden.
2. Forbindelser og snarveger for gående og syklende, med utgangspunkt i gåstrategien og sykkelstrategien til Bergen kommune. Disse må knyttes mot tverrforbindelser og dette vil være med på å styrke eksisterende og planlagt by- og byromsstruktur. Dette gjelder sykkelrute i Løvestakksiden, samt forbindelser mellom blant annet Utsikten og Gabriel Tichendorfs vei og Lotheveien og Michael Krohns gate.
3. Blågrønne strukturer. Det er underskudd på naturmangfold og blågrønne strukturer i området. Det går et historisk bekkefar gjennom analyseområdet som er delvis lagt i rør. Denne går langs samme trasé som tverrforbindelsen omtalt i Strategisk planprogram, og flomvei. Bekken bør åpnes og det er potensiale for å opparbeide et grøntdrag i tilknytning til den, opp mot Løvestakken.
4. Byrom og sjøfront. Sjøfrontstrategien trekker opp prinsippene for hvordan sjøfronten kan utvikles fra dagens stedvis lite tilgjengelige områder til å bli del av det sentrale byområdet. Gode koblinger mellom eksisterende bystruktur og sjøfronten skal tydeliggjøres, og det foreslås prinsipp for løsninger for en sammenhengende promenade med tilhørende byrom som skal bidra til å binde områdene sammen. Standarder for promenaden er angitt i strategien. Deler av analyseområdet lags Damsgårdssundet er i prosess med å fornye og tilgjengeliggjøre sjøfronten. Det anbefales å utvikle to byrom vest for Puddefjordsbroen. Området inngår i igangsatt plan for områderegulering Indre Laksevåg. I planarbeidet står blant attraktive byrom ved vannet sentralt. Ved Småpudden er Fløttmannsplassen markert som et viktig byrom. Plassen er et sentralt punkt i den sammenhengende tverrforbindelsen mellom sentrum.

Figur 6-1: Anbefalingskart.